

sjómenn ikki høvdu borið boðini heim.

Teir verðið fagnaðir! Heiðraðir sum landsins gævu arbeiðshetjur!

Kaiannelegg og politikkur.

Aftursvar til harra H. C. Hansen í Lørvík.

Eg siggi í »Dagblaðnum«, at tygum fara fram, at málið um kaiannelegg í Lørvík kom inn til lögtingið í fjór, men ongatíð kom fram á tingborið, og at tygum ikki í ár vildu venda tygum aftur til tygara egna bygdamann, sum situr á Føroya lögtingi. Tygum fata allso ikki, hvussu landið liggur, og skal eg tí hervið geva eina frágreiðing hesum viðvíkjandi:

Tað er rætt nokk, at málið um kaiannelegg í Lørvík kom inn á Føroya lögting í fjór og varð beint í havna- og veganevndina saman við øllum tilílikum málum. Vit í Suduroy høvdu eisini tilíkar umsóknir, m.a. Porkerningar og Hvalbingar, sum søkja um stór annlegg, og fleiri bygdir søkja um smærri lendingar umframt akvegir t. d. Hov-Øravík, Trongsivág-Hvalbø-Sandvík o. s. fr.

Eg visti, at allar hesar sakir vóru í nevndini saman við umsóknini um kaiannelegg í Lørvík og hundradum av øðrum umsóknum. Eg kundi ynskt at fingið hesi mál fram á tingborið, og eg spurdi mfr partamann í nevndini, nær tey komu, eins og J. S. Hejnesen mangar ferðir spurdi, nær ið kaiannelegg í Lørvík fór at koma til viðgerðar. Vit fingi altíð sama svarið, at hesin núverandi finansplánurin gongur til 31. mars 1940, og fyrr enn ta tíð verða eingi onnur kaiannelegg ella akvegir byrjaðir og at øll hesi mál skuldu viðgerast í senn.

Nú í ár eri eg komin í hesa nevnd og eri ein av teim, ið hagreiða øll hesi mál. Lørvíkingmaðurin, hr. Hejnesen, hevur fleiri ferðir í ár talað við meg um kaianneleggið og lendingarbrúnna í Lørvík. Eg havi greitt Hejnesen frá, hvussu landið liggur, eins og eg fyri einum mánað síðani talaði við formannin fyri Lørvíkar sóknarstýri um bæði hesi mál, og vit komu ásamt um fylgjandi:

Kaianneleggið í Lørvík er so mikið dýrt, at tað ikki kann koma inn undir tey mál, sum sættanin er at gera tvey tey fyrstu árin. Har aftur á móti halda vit, at lendingarbrúgvín í Lørvík beinan vegin nú má setast í tilíkan stand, at stórir motorbátar kunna leggja at har bæði

á flóð og fjøra, og samstundis skula vit arbeiða víðari við kaianneleggini í Lørvík og royna at fremja tað í næsta umgangi.

Hetta samdust vit um, Hejnesen, formaðurin í Lørvíkar sóknarstýri og eg longu í miðjum september mánað í ár.

Nakað um somu tíð — eg haldi, at tað var einar 2 dagar aftaná, at Hejnesen og eg høvdu samráð við sóknarstýrisformannin í Lørvík, mótti eg tygum, harra H. C. Hansen, á vegnum í Tórshavn, og spurdi eg tygum, um tygum ikki hildu tað vera rættast at royna at fremja bæði málini í Lørvík á tann hátt, sum Hejnesen og eg saman við sóknarstýrisformanninum í Lørvík hildu vera tann mest lagaliga og gagnsliga fyri Lørvíkingar. Hetta kundu tygum ikki beinleiðis svara uppá, segdu tygum. Men tygum høvdu eina adressu í lummanum frá Lørvíkingum viðvíkjandi tí stóra kaianneleggnum.

Eg hugsaði, at tá ið tygum ikki góðu mær hesa adressuna, so var tað tí, at tygum heldur vildu geva tygara egna bygdamann hana, og tað helt eg eisini vera tað rættasta.

Soleiðis liggur landið, og nú vóni eg, at tygum og aðrir Lørvíkingar fata, at eg helt tað vera logið, at tit hava biðið aðrar menn hera adressuna fram, serliga tá ið ein av teim í síni roðu á lögtingi hesum máli viðvíkjandi ógviliga sterkt undirstrikaði, at tað var hann saman við einum Havnamanni og einum Vágamanni, ið høvdu borið adressuna inn á ting. Eg skilti tað tá soleiðis, sum málið var gjørt til eitt politiskt mál, og tað mátti eg átala. Eg segði ikki, sum »Dagblaðið« refereraði, at tað var illa gjørt av Lørvíkingum; men eg segði, at tað er illa gjørt í móti Lørvíkingum at blanda partapolitikk uppí kaianneleggið í Lørvík, somikið meira sum allir tingmenn megu ásanna, at Hejnesen hevur verið ein góður umboðsmaður fyri Lørvík.

Eg skal enda við at lata tygum, harra H. C. Hansen, vita, at eg havi góðan kunnuleika um tað, at Lørvíkingar eru av raskastu sjómonnum bæði til skips og sum útróðramenn. Eg veit eisini væl, at Lørvík er ógviliga illa forðsmið við tað, at menn ikki sleppa turrir av landi ella á land og einki pláss hava at leggja veiðuna á, tá ið teir koma aftur av útróðri. Men eg vil ikki viðganga, at javnaðarmenn eiga nakran lut í tí óröksskapi, sum Lørvíkar lendingarviðurskipti lida undir.

J. H. Danbjørg.

Taðarmenn.

Fyrst takk til teirra, sum við brævum hava svarað mær aftur. Takið mær tað ikki illa upp, um eg seti nokur orð í »Social-Demokraten« av tí, ein brævskrivari sigur: »... Folk som virkelig ved, hvad Uret en Tromand lider, og hvor gerne vilde jeg ønske, at denne Uret blev ophævet, ja det er kedeligt, at det som man arbejder med Sved og Møje skal blive saa behandlet. Her maa gøres alt hvad gøres kan for at faa det forbedret...« Latið okkum taðarmenn royna, tí nú er stundin. Latið okkum velta døgliga og síðan krevja tann rætt, vit eiga at fáa. Vit vita, at undir teim korum, vit nú arbeiða undir, kann ikki nógv krevjast av okkum, vit arbeiða bara fyrri^{5/12}. Men fyrr ella seinri má lóggávan broyta sína stöðu. Tað verður ikki í hesi stund heilt á fólk at økja um seyðin, men um gróðina. Tað er ein lætt sak at økja um gróðina í okkara góða landi, bara lógsmiðirnar gera okkum brúkanar lógir. Fólk má koma til ta stöðu, at dyrkilíkindini megu gerast betri og dyrkilendini stórr. Verður tað gjørt, so vilja vit skjótt verða sjálvbjargnir og kunnu lita á okkum sjálv viðvíkjandi teim vokstrum, sum trívast í okkara landi. Vit taðarmenn hava fyrst og fremst at fylgja teim boðum, sum okkum eru givin av amtmanni og landbrúksráði og síðan ansa eftir ikki at seta nakran mann inn á ting, í stjórna ella felag, uttan hann gevur okkum fullvissu fyri, at hann vil fremja ta landsgagnligu sak at fremja sakina: Innangarðsfríð í Føroyum.

Hesuferð skal eg skriva nokur orð til gyllinamannin, sum skrivaði so hóvliga í »Dagblaðið« um vetrarfríðing.

Sigga tygum, gyllinamaður, ikki heldur ljóst uppá paragraffirnar í teim nýggju jarðalógnum? — Tað er rætt nokk, at ein traðarmaður kann stika ein fjórðing ($\frac{1}{4}$) av síni tróð av fyrri seyð, tá hann nýtir lendið til graskultúr. Tað letur seg gera. Men minnst lí, bert í 2 ár. Hegn kostar, grasfræ kostar. Bert til stuttleika kunnu taðarmenn ikki dyrka, ein má fáa peningin aftur, ið hvussu er. Men rætt er tað, har er eitt evurslítið smøg í lógini, og tað má útnýtast. Tað sýnir ið hvussu er, at vit eru við at nærka okkum at tí máli, sum øll onnur lond eru komin til fyrri langa, langa tíð síðani, at markfríður má til. At fáa alla tróðina vetrarfríðaða nevna tygum eisini. Eftir paragraffinum sær tað út til at kunna lata seg

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

gera. Nú fáa vit at siggja. Eisini har sýnist at vera eitt glopp í paragraffinum. Men gyllinamaðurin veit fullvæl, at læt nýggju lógirnar lata nógv upp í hendurnar á administratiónini. Tað kemur nógv ann uppá teir, ið skipa fyrri. Fyrr segði »Gudsbestyrelsen« hart út, at tað hevði hug at gera so og so, men vegna tey viðmælar, ið inn vóru komin frá teim, ið spurð vóru, kundi ikki tað, ið biðið var um, verða játtað. Nú fáa vit at frætta, um eitt nýtt lag er komið! Ein ting er klár, at læt fólk hug at velja, at dyrka við skili, so vilja spurningarnir um lívd og fríð koma av sær sjálvum. Tað skal ikki nógv til fyrri at læra ein dyrkimann at fáa læt plantur, sum í roynd og veru tola seyðablit, og at mangar ferðir betri veksur har, hvar lívd er, enn har sum ábart er. Tað er ikki fyrri einki, at tað ríki, vit eru í, letur upp til 50 % til innkeyp av lívdplantum. Tóðini nýtast ikki so nógv, har ið lívd er og alt trívast betri.

Nú er so fyriskipað, at gyllinamaður eisini kann fáa sær markfríð. Lógin sigur, at hann kann vera fyrri seg sjálvan, tá útskipt er. Bara vit skjótt kundu fingið útskipt, og gyllinamennu fingið sær markfríð. Teir vilja skjótt fáa at kenna, at tá kann fíast avgróði, um jorðin er rokt, sum hon eigur at vera. Um gyllinamenn taka sær um reiggj og gera hella bragðið, so kann sigast av sonnum um teir, at teir eru slóðbrótarar. Fyri traðarmannin vil tað bara vera gott. Teir leingjast bara eftir tí degi, tá ið teir kunna verða frimenn á sínum traðum og kunnu fáa loyvligan rætt til at margduple sína avgróði.

Gata, 18. oktbr. 1939.

Konoy.

Leiðbeining til rætta viðkomandi.

Vegna tað, at í hesum dogum skinn í stórum verða keypt og niðursaltað av forrættningssmonnum, kann ein hugsa, at tað er við útflettingi sum endamáli. Tað er sjáldan rætt at út-

flyta ráevni, undantikið tá tað avgjort ikki kann virkast í landinum. Tíverri er okkara land ógviliga fátækt uppá industri, og er tóting úr ull og skinnum nærsagt tað einasta, sum Føroyingar so nokurlunda kunna gera. Tíanverri eru tað kanska ikki so nógv í tali, sum fíast við tóting; men tótingin hevur avgjort gingið framá í seinastum.

Men skuldi tað hent, at henda grein av føroyskum industri má doyggja út vegna trol av ráevni, so er tað galið, tí fáur ella eingin kann siga, hvussu leingi henda »ónormala« tíð kann vara, og ringt verður at fara og endurnýggja tótingina aftur, tá hon fyrst er burturfallen. Sum maðurin segði: »Gerðið ikki eldslokking, tí ringt verður at fara og biðja »live«, tá átkalt liggur.

—

Kapitalistar.

Sum kunnugt hava javnaðarmenn bert 6 representantar á Føroya lögtingi, meðan hinir kapitalistisku flokkarnir hava 18. Hetta forir sjálvandi við sær, at mong góð javnaðarmál verða feld.

Eg skal ikki í dag rokna øll tey málini upp, sum kundu verið framd til landsins gagn, ífall javnaðarmenn høvdu fleirtal á tingi; men øllum er kunnugt, at milliónur eru taptar og tíverri framvegis verða taptar vegna okkara kapitalistiska stýrslag.

Okkara mótstøðumenn fara fram á veljarafundum úti um landið, at Føroyingar hava einki brúk fyri javnaðarmonnum; tí her í Føroyum eru øll líka fátæk — her eru eingir kapitalistar — og tíverri lata mangir fátækir fiskimenn og arbeiðsmenn seg blinda av hesum. Hetta er so rangværg tala, sum hugast kann; tí nettupp í einum fátækum landi er mest brúk fyri sangongu og samtökum. Nettupp her í Føroyum, sum hvor einstakur lítið orkar, eiga vit tess meir at taka lógvatak saman og stýða hvønn annan, heldur enn at spjæða kreftirnar

Belgisk
hever
ini hal
hildin v